

საბრძნო

№14. იუმორისტ. ჟურნალი

სორცის ძვირობა თფილისში

ქასაბი დარჩო. ძვირფასო მოქალაქენო! ძროხის ზეფი გახდა ძვირი და ამიტომ განვიძრახებ — დღეის შემდეგ დავკლა ვირი.

მოქალაქენი. იაფად თუ კი მოგვიყიდი, ვენაცვალეთ შენს განზრახვას. თუ გინდ ძაღლი დავგიკალი, არავინ გიწყებთ მისთვის ძრახვას! მათრახოსანი.

ნაკადულს.

წმინდა ნაკადო, მიუყვანს ოდეს,
მთას ჩამოვრდობ, გამოსწმინდალები,
აღვიძებ ანგე, გულის უნაბ წვედადს
და სასმურად სმას წყრადს.

ბაბანა მდელის, სეფეგულ ველს,
მოუშდრ ტეხილით, ვარშეუბი
და მოკვაკაშე მთავრისა შეუსა
გუშო და იხურებ, ეთამაშება.

მიყვანს ზაფხულს, შვეჩე მინდორს,
როს გარს ზურბი, შვეფებს სხურებ,
ზრდი შვეჩე ვეფილს შოკაზმულ მდელის
და მთა შრამის შედას უნდად ახურებ.

მძულს მე ზამთარი, რადგან ნაკადო,
გულს ღოღათ გაწვეს ენება ტადა
და ჩვეულებრივ მთის ფერფაზედ
შენს შეუვებს ვეღარ გაჭებს წყრადს.

შორს ზამთრის სესხა, მადი ზაფხულს
წმინდა ნაკადო მომშემატებად.
შრობით დაწვეარი, ოღუშა მდურავი,
მკერდი მაშენად, შენ გაშენად.

გოგია.

ჩვენნი ფუტურისტები.

ნაშრომი ქართველ ფუტურისტისა.

ბატონებო! თქვენ უთუთო ეხლავ
ვიფურებთ, რომ მე ლექციის
კითხულობ. ამას ვერვინ ვერ გა
ვითყუებებს, რადგან ამისი საბუ
თი გაქვთ. — ეს გახლავთ — ამ სან
სტეფლ ხანებში ლექტორთა გოგის
სიპრავლე. ჩვენდა საბედნიერო
ქართველები განათლების მხრით ისე
გაუკვნიდით წინ, რომ სულ ყველა
ლექტორების ვართ, შეგიძლიათ თქვენ
მსმერლებო მე წამკითხონ ლექცია
და მე მოგისმინოთ, ან და კიდევ მე
წაიკითხოვ და თქვენ მოისმენთ.
ისე ადვილი არაფერია როგორც
ლექციის წაკითხვა, მაგრამ დღერობა
დამიფაროს რომ ეს საქმე ჩვიდნო,
არ მიუჭრია და არც არასოდეს არ
ფაქვებ ლექცია წაიკითხო. ის
რასაც მე ეხლა წაიკითხავთ გახლავთ
პატარა წერილი, რომელიც გოგინ
წინ ერთ ქართველ ფუტურისტს და
ვარდა ჯიბიდან გოლოგინის პრის
პეტტზე. გუშინ რედაქტორი ანთი
და გინდა თუ არა რამე დაწერე გურ

ნალისთვისაო. მეც ვსარგებლობ ამ
სხვისი ნაშრომით და თუ არ ჩამო
ვდებინათ, როგორც საზოგადოთ
ლექციის კითხვის დროს, ვმტკიც.

„ნაშრომი ქართველ ფუტურის
ტისა. ანუ ჩვენი ფუტურისტების
დახასიათება. ნამოღვაწეი დაწვე
ბულია 1907 წელს. დავისრულე
1914 წელს 24 მარტს.

ქართველ ფუტურისტთა მამათ
მთავარი კირილე დოენი.

დღეს დიდს თუ პატარას ყველას
ენახე აცერია ტრანკო, ფუტურისტში,
შანტეკლერი და სხვა ამისთანები,
თითქოს ყველა ეს დიდ რაოდე მოვ
ლენას შეადგენს ჩვენ ცხოვრებაში.
ტრანკოს და შანტეკლერის რა მო
ვასენოთ, ამ ორი საკითხის გამოი
კვევა ამ დროში მყოფ ახალგაზ
დებისთვის მიგონდეთ, ხოლო რაც
შეეხება ფუტურისტს მე მინდა ამის
შესახებ გამოვსთქვა ჩემი აზრი. ექვი
არაა ჩემი აზრი არვისთვის სავალდ
ბული არ კინება. ამზობენ, რომ
ფუტურისტში პირველათ იტალიაში
დაიბნდაო. ვინც ეს სთქვა, უკაც
რავათ პასუხია, ძალიან მიუჭარავს
(ოღერი სიმივიდ ბატონებო, რომ
ბატონ კორილეს თავის წერილში
მაგარი სიტყვები აქვს ნახარი და
მეც იძულებული ვარ ასე დაიბნაო) —
ფუტურისტში ამ ათი საუკუნის წი
ნით დაიბნა საქართველოში. დღე
ვანდელი კრიტიკისები მთელ გამოკ
ვლევებს სწერენ ამ მიმართულების
შესახებ, მაგრამ სრულიად უსაფ
ფუტურისტი კი იწუებენ თავს. კითხ
ვას სულ მარტივია. დარწმუნებული
ვარ ყველა თქვენგანს გავგონება
სიტყვა „ფუტურო“ ეს იხეთა ნაც
ნობი სიტყვაა, რომ ყველას ადვილია
შეუძლია მრთ თუ გაიგოს, იგრძნოს
კიდევაც ამ სიტყვის ნამდვილი მნი
შნელობა. არის, ბატონებო, ფუ
ტუროს ხე, კაკალი, ადამიანის თ
ვი და სხვა. პირველი ორის გამო
კვლევას მე არ შეუდგები მე დღეს
აქ შეეხები მხოლოდ ფუტურო თ
ვებს და იმეთია ამ ჩემი წერილის წამ
კითხველი არავინ თავისთავზე არ

მიიღებს. მოგახსენებთ ბატონებო,
რომ თავები მოგაღვაწეო და უმე
ტრთა ფუტურისტი გავლენითლი.
მე აქ მოგახსენებ მხოლოდ რამდ
ნიმე მათგანს:

თავი ფუტურო ლექტორისა, ანუ
ლექტორი ფუტურისტი. ისეთი სა
შინო არაყერია ამ ქვეყნად, როგორც
ფუტურისტი ლექტორის თავი. იქ არე
ულია ყველაფერი, ისე დომხალივით
როგორც ჩვენი ქალქის საქმეები.
ლექტორი ფუტურისტი ყველაფერს
გდება ის თხზავს ლექციებს ყველა
ფერზე. ფხვ დამწვარბა კეტამ რომ
ქული ვანზე გაიშვიროს ფუტურისტი
ლექტორი ამის შესახებ მთელ მოხსე
ნებას სწერს, ეს ამ ამბავს არა ჩვეუ
ლებრივ მოვლენათ სავლად და ცნობს
საზოგადოებას. ერთი საუცხოვო
ღირსება ლექტორ ფუტურისტისა ის
არის, რომ მისი ლექციის კითხვის
დროს მკეთათ ტეხილია ძილი და
მოსვენება. ამ დროს ყველას შეუ
ძლია დახუჯოს თვალები და ნაწი
ფშვინვა შეუერთოს ლექტორის მქუ
ხავს მას. საბედნიეროა ქართველები
ყველაფრით მიდღერები ვართ და
ასეთი ფუტურისტი ლექტორებიც
მრავლათ გვყვანან და თავიანთ ტუ
ბილი ლექციებით საამუხათ აძინებენ
ქართველ საზოგადოებას. ჩემის აზ
რით ამას დღე მნაშენლობა აქვს
მოხარდ თაობისთვის, საქორთა სას
ტრკად აიკობალოს აცენები და ძუ
ქე მოვარდა ბავშვები თავიანთ თი
ძებით გაიგავნოს ქართველ ფუტუ
რისტი ლექტორის ლექციის მოსას
შენათ, რომ იქ შეეჩვიონ ძილს და
აყვანი საქორთა ადარ დარჩეს მათი
ტენის გასათქვეფთ.

მწერალი ფუტურისტი. საზოგა
დოთ ჩვენში მწერლის ცნობიანი
კანცელარიის მახელს. მათი თ
ვების გასინჯვა და ანალიზის გაკე
თება თქვენთვის მოამინდვია. მე მო
ვასენებო ამ მწერალზე, რომლის
ფუტურისტი თავში ხანდისხან გზათ
შეგრძობიან რამე აზრები და ეს
აზრები წამსვე გადმოიხიხებვა მოთ
ხრობის, პიესის, კრიტიკული ან
სხვა ნაწარმოების სახით. ასეთი მწერ

ლები დიდ სარგებლობას აძლევენ ქალაქის, მელანის და საწყრაკალი მის მღაზიებს. მათი ამონაშრობი მელანი უდრის მტკვრის მარჯვენა ტოტს, ხოლო დაბარჯული კვილი დ რუსეთის ბიუროკრატიულ და წესებულეების არქივებს. ყველაზე მეტად მანვე და საშიში მწერალი ფუტურისტთა შორის პუბლიცისტ ფუტურისტის თავი გახლავთ. იქ ყოველ გვარ აზრებს, ყოველ გვარ ღანძლავ-გინებს მკვიდრი ბინა აქვს. და როცა ეს აზრები წამოიზიარებენ მაშინ აუცილებლათ საზოგადოებას რაიმე უზედურება უნდა დაატყდეს თავს.

მსახიობი ფუტურისტი. ამ დარგის ფუტურისტებს ჩვენში დიდი გასავალი აქვს. უნდა სიმართლე სთქვას კაცმა მსახიობი ფუტურისტები საზოგადოების მეტად მანვე და საშიში ელემენტებს წარმოადგენენ. რაც უნდა საბოლოო შეზღოვოს ის, რაც უნდა სახე მისცეთ მას, ის გამოდის სცენაზე როგორც ჯობი, რომელსაც ხშირად შევხვდებით ბაღებში, რომ პატარა ბელურებისგან დაიცონ ხე-ხილი და რომელსაც უწოდებენ საფრთხივებისა და ეს საფრთხივებო დადის სცენაზე, ყურს უვდებს სუფლორას და ატკობს საზოგადოებას მის მიერ ნაკარნახევ სიტყვებით. დღემართმა ყოველი ადამიანი დაიფაროს შეხედეს ფუტურისტ მსახიობს, როცა ის მთავრობა და მის ფუტურთა თავში ღღინის ორთქლი არის დაგუბებული. ასეთ შემთხვევაში ჯობი საშიშარ სახეს ღებულობს, ის ხშირათ იცვება, აქეთ-იქით იხრება, თვალები მოქოდავე ხარივით უღლავენ, ის ყურს აღარ უვდებს შეშინებულ სუფლორას, უფრო ხშირათ არც ესმის მისი სიტყვები, რადგან სუფლორა იმალება. როცა ჯობი მისკენ გადაიხრება. ჯობი თან და თან პარტერს უახლოვდება. ამ დროს საზოგადოება ვიღღებოლიათ თავს უწყლოს და დარბაზიდან გავიდეს, რადგან მოსლოდნელია ფუტურისტი მსახიობი სცენიდან გადამტყს და დიდი მარცხი მოახდინოს.

ირეთელი.

(დასასრული იქნება)

რად გიჰმირთ?

ჩვენ მუშა ვართ, დახს მუშა მუშა მწარე ოფედის მდგრადი. დღეს თუ არა, მომავალში დრო მოგვედოს სინატრადე. ჩვენ ხომ იმედს არ დავკარგავთ იმედს, დაღ მომავლისას ჩვენ ხომ შრომას შევლებთ ვართ არ ვთვალსებთ თქვენებრ სხვასს. მან რად გავიართ მძაშე ტვიართ ქვეშ მუშემაც რამ დამდგრადს? სკანდ შესნიღ იმის გულ შეკრდს შეგის სიმე დაბურდს?

6. გიხიიშელი.

ქესტვირული

(ოზურგეთისთვის)

ამ დღოცვილ დროს სულ ყველას ხელში უჭირავს სტივრია და მეც ავიღო ერთხელ ის, და არის გასაკვირია. მით უფრო, როცა სიავეს გამომზვევრება სტივრია; თუმც ვიცი სიმართლის მთქმელსა ხივთი მოსდეს ხშირია, მაინც დაუკრავ ერთხელ სტივრის, თუნდ შემეყაროს ქირია, თუნდაც ბერ-ქედანს საძებრათ გამოუყენონ გზირია; თუმცა არა მუავს ცხენი და აც მოჩიქიქე ვირია; არ ვშიშობ, ვიტყვი ვისაც აქვს შავათ ნამური პირია.

ჩვენი მოძღვარის შემეყურე ცოცხლათ ვართ დასატრია — არას დაგიღვეს ლოცვას, მის შოლოთ ფული სტირია. არ იქნა, ოხერ ჯიბესა ვეღარ აუვსო ძირია. ჩვენ მწყრალთ ვივმზერს, ქალებზე მღდამ უკნის პირია; ავ-ზენ, ავ-გული რამ არის ეს ღვთისგან გასაწირია, — ოხერ-ტიალი თრობის უმერთს ღვინოში ჩაუძირია. ლოცვის დროს დგომა ფეხზედა იმისთვის გასაკირია და რომ შევძელდეს საყდარი, ვე რაღა გასაკვირია!

ხალხის ასეთსა მამასა დაექვს სახლო-ვერცხული მრველში არ სტეზირი, მას ბინა ოზურგეთს დაუქრია. ქადაგისთა ნაცულათა არცეპტი დაუწერია; ჯვარის მავიერ ფერშოლას მის ურსოთ დაუქრია. მტვის სინთ სულის მოძღვარსა სტივრ-პირი დაუბერია; ვერც სწირავს, ვეღარც აქიშობს ეშმაკი, სულის მტერია თონხელ მრველშია ძალათა ქალთი დაუქრია, — (ავი ენები აზობენ, მე კი არ დამიჯერია). ვინ მოსთვლის რამდენისათვის მონათლი ჯვარი დაუწერია და განუხვენეს, მავიერ ჟამიერ დაუღერია... კრივობაც იცის მოძღვარმა, შეშვერის მკლავაგებმა. — შარშან სოფელში, არ მახსოვს, იყო რაღაცა დღეობა. მოიჭრა ცხენი დამთვრალი, შევიწხერ-და მხნეობა; ჩამოვინა ხალხშია, შევინდა „შევარდნობა“ სალომი უძღვენეს ყველანამ, (ამას ითხოვდა ზრდილობა). პასუხათ ერთ ქალს მუშტი ჰქრა, გამოიჩინა გვირობა; წინ აფვარა ქალს ქმარი, (აქა სჭოროდა ბიკობა); იმისაც მისცხო მოძღვარმა, თუმც კი ვერ მისცა ქრილობა... ვი სრუტვილი! საფელი ყველა მამას ყვიროდა; კაცსაც მოხვდოა. — (თორემ ქალს ვილა ოხერი ჩიოდა)

ნუ თუ ვერ მიხვდით ვინ არის ეს მოარსიყე მღვდელია სემინარისტი მძანდება და მაინც ქეუა თხლია. (თურმე არ შევლის კლასი მის ვინც რომ ბუნებით ხელია.) სწრაფი ფრინველის გვარი აქვს, თვითონ კი მიწის ნეულია; დღისით ძილს ელტვის, ან სმასა, უყვარს მის უფრო ბნელია;

სხვის ცოლების მდომს, თავისი ბევრხელაღ დაუზღლია. ამ გვარ წუნკალსა, მსუხა მღვდელს უნდა მოსტყინო წყლია; გზლა ეყუთა. კებისა სიტყუებტ გამოქვლია და ასე გძელმა დიდნიმც ფრიად მიტყინო წყლია; უფრო კარგს ამბავს გიმღერებთ, კვირეს თუ გვახელია.

ბერი ქედანი.

ახალი ამბავი.

ამ დღებში პეტერბურგში თედო დოლიძეს (თფილისელები კარგად იცნობენ თედოს, როგორც ლექტორების მოიჯარადრეს, ესომებათ ყველას როგორ ხშირათ მართავდა ის ლექციებს თფილისში და ქანქარი იმდენი შეიძინა, რომ „სამოქმელო“ ასპარეზი აქ ვიწროთ მოეჩვენა და პეტერბურგში გადასახლდა. რასაკვირვლია იქ უფრო ენერგიულით შეუდგა საქმეს და ჩქარა ჩაეწიდა თედო“ პეტერბურგელების „თედო“ (გზდა.) საჯაყი საქმე მოუვიდა. ჩვეულებისამებრ გამართა „სლამოკამათი“. კასა ქანქარი აიგისო, დარბაზი ხალხით გაივსო, ხოლო კამათი სულ რაღაც ნახევარი საათი გავრძელდა და ფარდაც ჩამოეშვეს. ხალხი ადგელდა, მოითხოვეს თავიანთი ფული, მაგრამ რადგან კასა უკვე ბინაზე იყო გადატანილი, თედოს გამოუძახეს და პეტერბურგულით უთაქეს.

როგორც ვაზეთ იმერეთს აღტობინებენ ქუთაისში, ჯიანის ქუჩაზე ქუთათური ლორები დემონტრატორულით დიდიან და მცხოვრებით მოსვენებას არ აძლევენ. რედაქცია დიკრი აუშფოთებია ამ ამბავს და ლორების წინააღმდეგ სამბძოლეულად გაუგზავნია მწერალი „თომა პუსა“.

სამწუხარო ამბავს გვატყობინებენ ქუთაისიდან:

შაბათ ღამეს 19 აპრილს მწერალი იაკობიძეს, რომელიც ამ ეპოქა ქუთაისში სტოვირობს, ფრიად ცუდი სიზ-

მარი უნახავს. ვითომც ზის ჩვენი ვიწარს რედაქციაში. ტანთ ღნერლის მუნდირი აცვია, ხელში ხმალი უჭირავს და ელოდება ჯარს, რომ სალაშქროთ გაემგზავროს. შემოიდან იაზრღში ჩამსხდარი „თომა პუსა“, სილოვანი, ჯ. ჯორჯიკია, ურო და სხვანი. გენერალი ევალამე ცხენს თხოულობს. ხელათ ცხენს მიართმევენ, მათრახს შემოპრავს და გაექანება. ეკალამე ტახტიდან იატაკზე გადავარდნილია სიზმარში, იქვე პატარა სტოლი წაუქცევია და არყინი ბოთლი გაუტყვია. ორი დღეა უქვიფოთ არის თურმე ჩვენი მწერალი.

ამ დღებში ცნობილი ლექტორი და კრიტიკოსი კ. აბაშიძე (კიტა არ გეგონათ) წაიტიხავს ოთხას ჩვიდმეტ ლექციას. თფილისიდან ის მიემგზავრება დასავლეთ საქართველოში და ყველა სოფლების ჩამოვლის შემდეგ ვაუ ტრაპიზონში, სადაც მთელი შემოდგომა დარჩება.

23 აპრილს ქართული თეატრში ი. გრიშაშვილმა გამართა სლამო. სლამო ღამეთ გადაიქცა და ვათავდა ორ საათზე, როცა ვესო აბაშიძეს და გოციოტიძეს ვვაი ვუი“ს მღერის დროს ჩამოეძინათ, ხალხი ბლომად დაესწრო და გრიშაშვილის სამსხვერპლოზე ბლომად მიიტანეს შესაწირი ქანქარი.

დაპაპირი.

ხე ვერ მოიბაშს იმასა, რაც არ მოუბაშს წინათა; მტორიანტი რომ დანაყო — თავზედ დაიღო ბინათა; თუ თავში არა გიქუაყის, ის შენ ვერ გარგებს ტენიათა... რაინდ ვაპყვერო ხის ფესვი, ვერ აქცევ ხმალის რკინათა.

გინდ რომ გეწვიოს სტუმარი, მიგანდეს თვალის ჩინათა; სახლში ადგილი არ მისცე, ქუჩა უჩვეო ბინათა, რამდენიც უნდა უმღერე; — მათდამი მოსალხინათა, არ დასდგებიან შენთანა, არც ხმას გავტემენ ჯინათა...
 ნიკი კაცს გარეგნობითა, ვერ შეეტყობა ჰარიათა, ნიქს დაფასებს თვით საქმე, იაფად ღირს თუ ძვირათა, თუ ნიკი შესწევს უსწავლელს, ითვლება ქვეყნის პირათა, მხოლოდ უნიკო ნასწავლი, არ ფასობს არც ჩირათა.

არაგუნ-კარელი.

სიმღარა.

შავიგულიძე ვახლავარ, სხელათ მქვია შაქარი, სასწელად მიყვარს კახური და სათამაშოთ ბაქარი. სამუროკანო წოლით მხვდა, უნდა გავაძრო ტყავი, უნდა ვატროო ცრემლებით — დღე დავაყენო შავი. არავისთვის მსურს სიკეთე, მინდა ვავთელო ყველაო, არსიდან ჰქონდეთ იმედი — ვერავინ შესძლოს შევლოა.

ტავადების სიმღერა:

სომეხებმა წაგვართვეს — უნდვიერსიტეტი,
 ეს ხომ ჩვენი არის? რაღა გვინდა მეტი!
 შეიღებები გავზარდოთ — ყველა აფიცრებით
 და შემღებ, ჩვენს ბტერებს დავაბტერებთ ყებები.

თორემ ეს რასა გაეს — გვეცლება ქონება!
 ზოგი ჩვენი გვარი, გლახა გვეგონება,
 იგერ ჩაჩანაკათ დაღის ქუჩა-ჩუჩა
 და ჩვენი სიმღიდრე სხვებმა მოაკუჩაჩა..

ნიონია

მწუვლითელი ქალბატონი.

ვენაცვალე ჩემს ქალ-ბატონს კაი
 იგი მყავს. რა ფერის ჩერკესკა გინდა
 რომ არ მიკერავს: წითელი, ყვითე-
 ლი, შავი, თეთრი, ლურჯი, ნაც-
 რის ფერი, ვარდის ფერი და ბო-
 ლოს ტანგოც-კი შემიკერა. ენაც-
 ვალოს იმას ჩემი თავი. რა გინდა
 სულა და გულა ყორიფელი ჩემს
 ხელშია, ლაქია სახელათ მქვია, თვა-
 რა ნამდვილი ბატონი მე ვარ: აწი
 სახელიც რომ გამომიცვალა, სერ-
 ვიგის მაგიორ „სეროიკას“ მიძახის,
 „სეროიკა იდი სულა“. „სტუპაი“
 გენაცვალე და იზობოჩი პაზავიტ“ო.
 იტოცხლე მე ვიცი „შიკარნი ფი-
 ტონის“ არჩევა. მივალ და შუუძახებ:
 „იზობოჩი“ „პავარაჩივიტ“. იგიც

დღუწუნწრუტებს ამ გაფრიწინებულ
 ცხენებს, მოაბრუნებს თუ არა, გა-
 მოვიტიმები შით და იალა მოვად-
 გები ჩენ ქალ-ბატონს. იგიც გამუა
 „პადიეზიდან“ ვსტაცებ კლავეში
 ხელს და გუუძახებ „ფიიტონი“,
 მერე მეც „კოსლაზე“ მუხბები და
 პერი ბიკო, ხან ზეით და ხან ქე-
 თი. ჩემი ბატონი სკდება გულზე,
 მაისა რას იზამს თუ ეი ქალბატონს
 ასე ნებავს ვის რა საქმე აქ... ბა-
 ტონი თვარა კაი რამე კია მისმა
 სიტოცხლემ, ერთი ლერი ბალანი
 არა აქვს თავზე, ქელს რომ მიეხ-
 დის და შეხვლავ ასე გონია ახალ
 მოკალული სპილენძის ქვაბიო.

კვირე ღამეს ჩემი ქალ-ბატონი
 ტრიატში წაბძანდა და მითარა:
 „სეროიკა“ გენაცვალე, თორმეტ

საათზე იქინე მოდი და სახლში მო-
 მაკილეო. შესრულდა თორმეტი სა-
 ათი და მეც იქინე გავგნთი, წვიმი-
 ანი ღამე იყო და მითარა: კოსლაზე
 ნუ დაეღები ტანგო ჩერკესკა გავი-
 ფუქვებო. მეც დღუჯგურე და გია-
 ხელი ქალ-ბატონის გვერდზე. მივი-
 ყვანე სახლში მოვასვენე ლამაზთ
 სპალანაში და მითარა ხვალ აბრე-
 შუმის ახალუს გიყიდიო... მეორე
 დღეს ბატონო რავეც ყოველთვის
 შვევი „კრაოტის“ ასალაგებლად,
 მე ღმერთ გამწვლარას ახალუსის გუ-
 ლის ჯიბეში ცოლისაგან მოწერილი
 წერილი კი ჩამჩენდა, შვევი თუ
 არა მაშინვე იგი ღდინაზა და მკითხა,
 „სეროიკა ეს წერილი ვისგან არი-
 სო“. — დღე-მამისგანა ქალ-ბატონო
 ნეთქი, მერე რეხა გავითლდიო,

ამა მეიტანე წვეკითხოვო, ბეგრი აღარ მასლა ამომართვა წერილი, წვეკითხა მარა ვი იმისთანა წაკითხვას.—ე რა არის შე სისკვდილვე ცოლი შეგირთავსო? ამისა მისხვე ერთი თვის „გოტუსკა“, სოველში რომ იყავი ცოლი შეერთო, ვი ცოში დღეეკრის მავ თვალბეზე, თუ ცოლის შერთვა გინდოდა რატომ მე არ მითხეო, ვასრე ვეფთრე აქედან ჩემმა თვალმა არ დაეინახოსო.. ერთი სიტყვაჲ კი არ მითქმია იმ ოჯახ ამოსავლებმა ისე გამომაგლო და ჩემი ჩერკესებიც იქინე დამა ტრეძია... ახლა ყველას ამას გირჩევთ, თუ ვინმეს მწყალბედი კალ-ბატონი გყავს, ცოლი არ შეერთოთ თვარა ადგილიდანაც გამოგადგებენ და ტანგო ჩერკესასაც ოხრათ დაგატეიბებენ.

რ. ჯიბილ.

ბამოცანა.

(ქიათურისათვის)

ნანაჲსი უღაგშემა ჯეეს
 ორა ზღადა ტანათა,
 ხეთი ასოა სჯეფრო,
 თუმც რომ ავათხათ გვარათა.
 თავზე, ციდანდრას იხურაჲს
 სინცხეაღის დასფარათა,
 მისა ამოქდა მუშემა
 უკან მისდგეჲნ ჯარათა.
 „ამშეკას“ ტატკაჲსდღ
 კაჲრწათა ამა ხანათა,
 მხელე ბრადს სდგეს, ის ზეტრეს
 იწვეეს დროს გასაყენათა.
 როგორც ამბობენ „ბობოლენა“
 აფაღებს უნევენ განათა
 და მათა იმედ სასითა
 გაჭყევის მთა დე ბარათა.
 გამოიგნათ გეტაგეჲ
 მტერების გასახრათა,
 სინდისზე „შეკრება“ წაჲყვით,
 რომ გადაიგეს ფანათა!...

სატანა.

გურული სცენა

(ბესლანს და ასალის საფარა).

—გაუმარჯოს ვინც მოვიდა!
 —დამხტურს ვეშა დიდებულსკი
 პოშტენია!“

—კიანდ ასალო ასე ელანეჲ ქართულ რუსული რო ვადამაყურჯკვარჲინე, ზოგი ჩობლაქე კაძახი დაფხენდა ხაჲ ხას და ენას ვერ მუაბრუნებდა.

—ოი კოლავ შანტლაჲეკვის მოქვენქალემაჲ ბრუნდი და მართალი ყველაყა ვაპარუსკა,—თვარა მე რაი მერე შენისანა აფხანისკი ორი ღერი ჩუბარუსკი-ჩიხრხო.

—შენს კი კაცო და მე თლათ უკეთესოი ერთი ქენი ამა ორს რო ჯობდეს; ჩამოჯეი აფერ ჯიკუნტალახე და ჩამომიჩიხრხე დაღამებთი ნიგოითის სოლო-ბარალო.

—შუღოვოლშტუემ—მარა! უფრო კია თუ ჰაჲს მეციეთ, მაშინ შენი ჯილის ხელა თვალემაჲ უნე-მოთაც ცხვირის წინ ყარისფელს ხელის გულსავით ეღინახავ.

—მოცლით რავა არა! კლო ამა-საც გეხვეწებთ: თუ ხათრი და ნამუსი გავ, სულ რომ კლოში ჩაგჩეს ბოლათში, დღეს სიმასქნო ატრინხინებულ ბატონ-კაცების „ფოზიონომბიხე სმოტრი“ მაქინე.

—სმოტრი თვარა მე შენი გეტევი დევიშობათ თლათ სირცხელით. თოხინეუით—ნანაპური რო ვადუთალო და სიტე-კორკოტინია თავში უჭეა-რუნო, ნუ გეშინია იგენის თავში კარტკამათელის გამეტო წაგებოროკოს.. ხანდის ხარდაი ბალანას მოსწყონდლა ტატილიას თაჲში, თავარა კართანა კურსიას და მიხელა გევა-კარტის ნარუნე ძალე... ძალის ხაქუნის შუწყეტას, რეოზა არ უნდა დაადგეს საშველ-სახიბედელი... ვინაა მადლიანი—თვარა ქრისტიანის ვალესი იღამილი, ტლიკვი მანათიანის მორბეის კი არა,—ქიქით კამათელის გორგემას სამუღამოთ დააფწყებდა.

—ეგება იგენს არც რიკა-რიკობის თამაში შერცხემა! მარა სხეებმა დაპარავთ თვალემა, დაბრზოალით ჩრთასავით; გახსენით სამკითხველო, ერთობის ღუქანი, იკითხეთ წიგნები და ვახუტები, თვარა ნახავ რავა იციენ ცჲაის ქტევა და ძახილი: წინაა წინ-წინ ბარავსო, უკანია თხრილში გორავსო.

—ძამიაჲ ჩენე რიკეცა აჯი გეკონდა სამკითხველსკი დე, რიკოებეს ძალას სხვა ჩვენგან სესხულოდა—რეთი გზომა მტერი გულზე ვაგვიხეთია და მოყვარე ვაგვიხარბია ამას ვინ მოათვისი!? იმას მერე კი ხანი გველა, ჯეგვიანი მუხა დაბერდა და მოტყტა თვარა ჩვენ ვინ მოგვა-სტიგებდა?.. ახლანდელ ბორჯის რეგენების მედლოუკაჲ კი ვხევაფ ვჯახირდებთ: ვამეიკეებენ პირში მურთაქას ხელა პაპიროზს—ამ ცხელში დასაბრაწუ კოჩრისაჲ ქუდებს დეი-ლობენ თავზე ხონჩასავით, დაათრევენ ჯოხს ძაღლის სახიფსავით ხელში, ხელს ამოღობენ ბაირნებს წელში და დათორიკობენ აღმა-დაღმა ბარამანის რიკსავით. მართო რტირირიტთ საქმე რო ვაეთედებოდეს ამღებანს ყურისფელი ჩემ ეზოსავით აყვავილდებოდა...

—პირველათ საქმის თავის მომბა თქვი შენ თვარა, ჩინებული სახლი ქონებიათ, დეინმარით ვურბი ჰაჲს იაკობაიცი და შფათათი ურბე შეგე-წევა და ყოლისფერი ზეთითი ვაგვლიანდება.

—ვაჭრები იმის ცდაშია; რაცხაფერია ყორისფელი ურბების მხართემოთ მიწვენილ კარჯავით ჩეირანცხო, თვარა შენი სამკითხველოს დერდი კი არა—კლანდას მოსული სხისი ერთი მოკრა წერილები ამდენი სანი ღუქანში რო უყრია იმიზა არ ცხვენიათ.

—გაჭკაბი თუ ამ ფერია!—ი თქვენი ჩუმა-ლაფერა ინტელიგენცია ნეტა ვიცოდე რა ბუზებს აკეთებს და ვის უცოის სოფელი ამისანა ლამზარის აბრიალებსა!?

—ნეტაი იგენს ერთი ცუტქუნი ვკუა მისკა და იგიც ჩვენ მოცგვა. იქ ცოცხლებს არაფელს ვგარბია და იქ კი ვტრებს სათვალავში აკლია... მაკაიეს სული წამიწყუტეს თუ არშო ყოზის მეტში იგენი გამოსადღვი იყოს. მოგვეხმარა ღმერთი არშოყობაში პირის არ იძლევიან, თვარა უჩიტე-ლენიცა თამარკია და მეგრული ზუ-ცხი რომაა, ყველას აქოუფავთ. თამარკიის ღოყები, კანკრაზ ვაპარ-

ქულ ბრეწოულსავით კიანთობს და რაი მერე ხანდისხანდაი კავალრებს გიხუნტრუკოს, მარა ამ ხუცეს ასე რა გუუბუბუებია მსუენდაი ცხვირი და ლამე ქალგებს სახლში უხთება და სარაზავე უჯაჯგულებს ეს რომელ ქითათში სწირიან? არ მოსრი აკის ამენდი ს ავე ხუცეს „ფერჩენოდეს“. ეგება იმას ფიქრობა ყოველთვის ასე ყურ წალურსებელი ვიქნებით.. რო- იცხა იქნება წყალის მომთრახვეი ქა- რკაი მუენდის ფრეწას და მთელი რუსეთ-კანკასიის ახალი თვალმბი დენინახავს მის ნასიკეთვარს..

—ყიი.

მიცვალებულის წაჩრილი.

ძმებო და მეგობრებო! 21 მარტს აქეთ, რა დღესაც მივიცალე, მოსვენება არა მაქვს, მინდოდა წერილი გამომეგზავნა, მაგრამ წუმომსვლელი ვერაინ ვნახე. თუმცა ძალიან შორს ვარ, მაგრამ მე ჩემს დღემი არ დამა- გწყუდება ის პატივისცემა, რომელიც ჩემს დამარჯვებულ დახარჯვას უნდაღამ და უმეტესათ თფილისის მიკიტნების უსკაბაშმა კოს ზა დავიღოვმა. მე აქ ვაღმომცეს, რომ დავიღოვს დიდის პატივით მიუღიხარო, როცა მასთან მისულხარო და გითხოვით ამქრებს პიტევი ეცათ ჩემთვის. ისეთი ეწყვი- ნა თურმე ჩემი სიკვდილი, რომ რაქ ლანძღვა-გინება იყოდა ყველა თქ- ვენზე დახარჯა. მე ამას თავის დღე- ში არ დავივიწყებ და როცა გეღორ- სები მის აქ მოვლას ვცდებმი დირ- სულელ შეგვხდე. სალონი ყველას, დავიღოვსაც და ამქრებსაც.

მიხაკა ფირზადოვი.
საქიო 1914 წ. 20 აპრილი.

ღებულები.

ბათუმი. ცნობილი ავიატორი ქე- ბურია თავის გამოაგონილ აეროპლა- ნის სინჯვის დროს, კახაბერის მინ- დორში მალლიდან დეღამიწაზე და- ეგვახა. აეროპლანი სრულათ დიტ- რეული აღმოჩნდა, ქებურია უნდებ- ლად ვადარჩა. ამ სამწუხარო ამბის იქ შემთხვევით დამსწრე საზოგადო-

ებამ, რომელიც შესდგებოდა კახაბე- რის ფხაზებისაგან და აგრეთვე ბა- თუმელ მცხოვრებთაგან, დიდი მწუ- ხარება განიცადეს. რის შემდგომ უმეტესობამ ქებურის დახმარება აღიუქვეს ზოგამ 50 მ. ზოგამ მე- ტიც. მაგრამ იქ მდგომმა ქალაქის თეო-მართველობის აგენტმა გამსა- ხურდიამ ეს ისიარცხელი—ვინაიდან მატორს 7 ათასი მანეთი სჭირებია და მას კი ჯიბეზე ხუთი ათასი მ. და 75 კ. აღმოაჩნდა, ეს ფული იქვე გადასცა და დანარჩენი ზეგისთვის აღუთქვა.

ჩიკლიკიკო.

ქვედა ძიძიბი. არ გამართლდა ხმები რომ ამბობდენ, ის ოთხასი ქანქარი, რომელიც დმიტრემ შეყ- ლინწო სკოლის, ყელში გაეჭეტებო- ებლა „სომხობენ დმიტრეს იმან ისე გაღვართოვა ყელი, რომ საყდრის ქანქარის გადაყლიწევის აპრობოსა.

გარჯანა.

ლანჩხუთი.

ერმოღემ სთქვა: ამ ლანჩხუთში მუცა ყვეყერი დედას შვილი, სიმღერაში ვერ მაჯოებებს მახარაძე, ჩავლევვილი.

შვილებიც მყავს ჩემი მგზავსი— ნამდვილ მეგანან მე მის მამას და ნამიჯში უკან მყოზა არ ატოლებს ერთსა დრამას.

მენაიბენ უბასუხა: ჩემგან ეს ვერ გაგებულა! შვილებიც თუ შენფერია არცერთი არ ვარგებულა.

თუმცა ძმაო, დღესაც შენზედ მეგრად ვესმის ცუდითაო, მაგრამ იმ დროს თოლა გჯავავენ რო იყავი სულიაო.

ობოლი.

უცხო სიტყვების ასხნა.

ზ

ბარგი—არის ბარგი თავისა და ბარგი ზურგისა. ნივთიერება რომელიც მოთავსებულია თავში და რო- მელიც მოდებული აქეთ ზურგზედ

ერთი ადგილიდან მეორეზე—გადსა- ტნათ. პირველი სახის მჭებანა მსუ- ბუქი, რაიცა დამატოცა პროვინცი- ეთ კორკსპოდენტ-პოეტების თავის ქალის სიმძიმე, ხოლო მეორე მე- ტად მძიმე, რაიცა დამატოცა ქალა- ეთში მომუშავე რაკველთა გადაყლე- ვიშმა ზურგმა და მათგან ჩამოხადენ ოფლის ნიაღვრამა.

ბათუმი—ქალაქი, რომლის „თავი“ ხშირათ პეტრბურგშია და ფეხები კი კინტრიშის ბოკაულის კამერის წინ.

ბალიში—ერთათ ერთი საგანი, რომელსაც დღემდე ქართველ პოე- ტთა ერთი სიტყვა არ ღიარებია.

ბაზარი—ადგილი სადაც „მწვანე ქულიანებს“ თავისუფლათ შეუძლიათ გახარან მსუქანი ვაჭარი.

ბარკადა—ძველებური სიტყვა, რომელიც ახალმა ლინგვისტებმა სრუ- ლიად ამომალეს ლექსიკონიდან. სი- ტყვა, რომლის ერთი ხსენება ძველად მთელ ხალხს ციებ-ციხეებმა უწინდა.

ბაღი—არის ბაღი ჰირის ჩასა- ტკობებში და არის გულის ამრევი და სულის მომწამვლელი. პირველს ყველა ეტანება, ხოლო მეორე ჩი- ნონეცა-მასწავლებელთა და მოსწავე- ლეთა საკუთრებას შეადგენს.

ბარჯგი—არის ბარჯგი ხის და არის აღმთინის. პირველზე დაყ- რიბილილია სახლი, ან სხვა რამ სიმ- ძნელი, ხოლო მეორეზე მთელი ხალ- ხი, მთელი ერი, მთელი სამშობლო. პირველი აუტილებლათ უნდა იყოს მაგარი მუხის ან სხვა რამ მაგარი ხის, ხოლო მეორე მეტათ მასუბუქი და ფურტურო.

ბრეგვა—გვერდების ფხანა. ეს ძველებური ადითი ჯერ კიდევ საე- სებით შენახულია ავლაბარში.

ბახანა-ბრუსი—დიდებული „იერე- ჩი“ რომლითაც ხშირათ მიმართავენ ქართველთა „ფურტურო“ თავები მთელი საქართველოს სახელით რო- ვენიმიე უცხო სტუმარს, სულ ერთი ვინც უნდა იყოს პოეტი თუ კრი- ტიკოსი.

„მათრანი“ ფოსტა.

თფილისი — მაღალს. დიდათ დაგვიმწერნარ თქვენმა მოთქმა გოდებამ „ნებად საით გავუქე ესლანდელსა ქალუხსა, თუ (რომ ახლოს გაუვლი მომაქუტრთ თვალუხსა“. ბევრი ვიფიქრეთ და ბოლოს ვადავწყვიტეთ შეწლირი რჩევა მოვკეთე: რადგან ვერსად გაქუცვისართ ქალუხს და ძლიერ გაწუხებენ დაეუფდეთ ბერთა სადმე მონასტერთში. იქ ვეღარ შევადგენ.

ქუთაისი — წინწრიყვას. ბატონო, უკაცრავად პასუხია, წინწრიყვალა! თქვენი ღრამა „სოსიკო და ხეჩო“ ახლო მიმავალში ცალკე წიგნათ გამოიკემა, რადგან ჟურნალში დასაბუქდათ გასამეტყელი არ არის.

დ. ყვირილა — ნოქარს — შეუძლებელია თქვენი წერილის დაბეჭდვა, რადგან დაუჯერებელ ამბავს იყვებით. ნუ თუ

ვაჭარ ალმხან ბებიაშვილს და იოსებ გაბუნის ყვირილა ჩინეთი ჰვანით, რომ ცხენების მაგიერ ბიჭებს აბამენ დროგვში. ვერ დაგიჯერებთ. ისიკო დაუჯერებელია, რომ ვაჭარი სიბიკო გიორგაძე სამი წლიწლი მარხულობდეს. სად გავიწილა?!

სამტრედი — უბილავს. საკვირველია რათ სწულდებით აგრე, როცა ხედავთ რომ ვინების ჰკონიან. ფოთიდან მომავალ მატარებელში მოხდებოდა კონა თუ სხვადგენ სულ ერთი უნდა იყოს. ასეთ უბრალო რამეზე რათ ხარჯავთ ენჭრავის, ქალადს და მელანს?

სადაც — ბელტს. — თქვენ ფორტინს და მარინის ძალიან დაუტყულებით ენა. ბილინი მოგვადეთ, რომ მოუტყულოთ ვართ.

სამტრედი — „ჩორჩხანტის“. მივიღეთ თქვენი ლექსი. ლანძღავთ ვილაკ „აჭაღარას“, რომელიც „ალბატის“ თანამომგლა ყოფილა. ვერ ვიბეჭდავთ ლექსს, რადგან „ალბატი“-სთვის ჯერ არა გვეკლიან.

ყვირილა — უფლოყვას
 „მათრანო შენი ჭირიე,
 მათხვე შენი კულია“
 რომ აქურსა გაჭრებას
 ყველას აუწეა ზურგია“.

ვაჭრების რა მოვასწინათ და თუ ოცდაოთს სათში პოეტისთვის თავი არ დავინებებიათ მაშინ გავიბეჭდო ვის აუწეა ზურგია. ყველგან: მართაშვილს, ვასილ ჩხარელს, მეუბრნეს, ბესოშვილს, ლალო კაკულიას, ალის.

და ყველა მათ ვის უბერავს პოეტობის თავში ქართ, ვუბრუნებ მელანს ნუ აზრობენ ხელთ აიღონ ნიჩაბ-ბარია და ახსოვდეთ: ოდეს ტურჯო გათავდა არა ღირვის არცა ჩირაღ, მოვასწინებთ პოეტობა ნუ წერთ ლექსებს ასე სწირათ.

მეფოსტე.

20 აპრილს თფილისის ქუჩებში

ქალბი: ჩქარა გვიბოძეთ ფულები, ნეტავი რას იქყანები?! ჩვენ გესურს — ჯანსაღათ გავხადლოთ სულ ყველა ქლერქიანები.

კაცი: თქვენგნით ჯანსაღი დავკლერქდი, თან გავიკალე ფულებით! ქლერქიანები განკურნოთ?! ვერ დაგიჯერებ სრულებით!